

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.446/2022/8.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Metzing Márton, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2023. február 16.
Az ügy tárgya: emberölés büntettének kísérlete
Terhelt: ...
Elsőfok: Egri Törvényszék, 13.B.24/2020/28., ítélet, tárgyalás, 2021. április 28.
Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.II.348/2021/9., ítélet, nyilvános ülés, 2021. október 18.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az emberölés büntettének kísérlete miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva az Egri Törvényszék 13.B.24/2020/28. számú ítéletét, illetve a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.348/2021/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] I. 1. Az Egri Törvényszék a 2021. április 28-án kihirdetett 13.B.24/2020/28. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki testi sértés büntettében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés I. fordulat], ezért 6 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltás

mellélbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés kétharmad része kitöltését követő napban határozta meg.

[2] A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljáró Debreceni Ítéltábla a 2021. október 18. napján meghozott Bf.II.348/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta; a terhelt cselekményét emberölés büntette kísérletének [Btk. 160. § (1) bekezdés] minősítette, a kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás tartamát egyaránt 8-8 évre súlyosította, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős ítéletben megállapított – a felülvizsgálattal érintett – tényállás lényege szerint a terhelt 2019. augusztus 24. napján 19 óra körüli időben egy sörözőben a pultnál italozott. A sörözőben italozott a sértett is, aki a terhelttől néhány méterre egy bárszéken foglalt helyet.

[4] A terhelt és a sértett is ittas állapotban voltak, amikor a sértett baráti jellegű üdvözlésére a terhelt többször agresszívan reagált, majd „Köszöködsz?!” kijelentéseket téve a sértett felé fordult, a pólójánál megragadva kirángatta a söröző elé, és ott hanyatt lökte, amely következtében a sértett a földön elterült. A földre került sértett megpróbált felülni, ekkor a fejét felemelte, de a terhelt nagy erővel a fejébe talpalt. A talpalás után a sértett feje a betonozott járdának ütődött.

[5] A cselekmény helyszínén az út és a járda szintkülönbsége mintegy 3-5 centiméter volt, a cselekmény után a sértett a földön a kocsma irányába terült el úgy, hogy testének nagyobb része az úton volt.

[6] A cselekmény során a sértett az eszméletét azonnal elvesztette és azt a mentők kikerzéséig nem is nyerte vissza. A cselekmény után azonnal rendőri intézkedés történt, illetve a mentőt is haladéktalanul kihívták, amely néhány percen belül a helyszínen megjelent és a sértettet szakszerű ellátásban részesítették. A sértett 2019. augusztus 24. napjától a kórházban 2019. augusztus 27. napjáig állt ellátás alatt, amikor is hazaengedték.

[7] A terhelt bántalmazása során a sértett a következő sérüléseket szenvedte el:

- bal oldali állományi vérzés – a bal oldali törzsdúcokban 7 mm-es foltszerű hyperdenzitás, állományi vérzés keletkezett, melynek tényleges gyógytartama 2-3 hónap,
- kiterjedt subarachnodiális vérzés – kiterjedt pókháló hártya alatti vérzés a bal oldalon, melynek tényleges gyógytartama 1-2 hónap,
- fractura ossis temporalis – jobb oldali halántékcsontri törés, melynek gyógytartama 4-6 hét.

[8] A sérülések gyógytartama 8 napon túli, tényleges gyógyulási idejük szövődménymentes gyógyulás esetén együttesen körülbelül 2-3 hónap. Az agyállományi vérzés és a pókháló hártya alatti vérzés következményeként a sértett életveszélyes állapotba került, magára hagyatott állapotában a szakszerű orvosi tevékenység elmaradása esetén halála bizonyossággal határos valószínűséggel bekövetkezett volna. Az elszennvedett sérülésekkel oksági viszonyban a sértettnél súlyos egészségromlásként értékelendő tinitus, továbbá kevert depressziós szorongásos zavarának zsigeri megnyilvánulásai fokozódása állapítható meg.

[9] A terhelt átlagos értelmi képességgel rendelkezik, nála elmebetegség, gyenge elméjűség, szellemi leépülés, tudatzavar vagy kóros mértéket elérő személyiség zavar nem található. Személyiség struktúráját az érzelmi élet szélsőséges labilitása jellemzi, rövidebb ideig tartó enyhe hangulati esékenység mellett váratlan impulzivitás, mérlegelést alig nélkülöző megnyilvánulások jellemzik antiszociális értékrenddel. Ezen affektív disszociális személyiségzavar a bűncselekmény vonatkozásában korlátozó, avagy kizáró mértékkel nem bír.

[10] A terhelt a cselekmény idején nem szenvedett elmebetegségben, gyenge elméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy kóros mértéket elérő személyiség zavarban. A terhelt a cselekmény idején ittas állapotban volt, az alkohol nála szokványos ittasághoz vezetett, kóros részegsége vagy annak abortív formája nem állt fenn.

[11] II. 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a felülvizsgálat törvényi okaként a Be. 648. §-át jelölte meg.

[12] Indítványában vitatta a jogerős ítéletben megállapított tényállásból levont jogi következtetés alapján a terhelt terhére az emberölés büntettének kísérlete megállapítását és az erre tekintettel kiszabott büntetést. Kifejtette, hogy az ítéletábra döntése azért sért jogszabályt, mert a másodfokon eljáró bíróság helytelenül ütköztette a tényállásban és a Btk.-ban, valamint a 3/2013. Büntető Jogegységi határozatban foglaltakat. Utalt rá, hogy miután az emberölés kísérlete és a testi sértés egyaránt szándékos elkövetési magatartással valósul meg, elhatárolásuk az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet.

[13] A tudatállapot tisztázása végett a jelen ügyben a tárgyi tényezők körében kiemelte, hogy a cselekmény elkövetéséhez a terhelt nem használt eszközt, azt meg sem kísérelte, az elkövetésnél mindössze egyszeri erő kifejtést tanúsított. A terhelt az előadása szerint csak azt akarta megakadályozni, hogy visszatérjen a sértett az egységbe, azt elérve nem is bántalmazta tovább, a sértett pedig bár azonnal gyógykezelésre szorult, a kórház már a harmadik napon elhagyta és visszatért eredeti életviteléhez, további gyógykezelést nem vett igénybe. Hangsúlyozta, hogy a terhelt a cselekmény során nem tett olyan kijelentést, amely a sértett halála bekövetkezésének kívánalmára vagy azzal való fenyegetésre utalna és az eseményeket követően sem ment el a helyszínről, alávetette magát a hatósági intézkedésnek.

[14] Az alanyi tényezők körében arra utalt, hogy bár kétségtelen, hogy a terheltnek vannak indulatkezelési problémái, azonban korábbi ügyei is garázda jellegűek és nem élet elleni cselekmények voltak. A jelen esetben a halálos eredmény bekövetkezésének előrelátása is hiányzott, hiszen a terhelt hirtelen került indulati állapotba, mert zavarta a sértett viselkedése, és ezt a zavaró körülményt akarta megszüntetni. A tudattartalma ezért át sem foghatta az ölési szándékot. Utalt arra is, hogy a terheltnek és sértettnek nem volt korábban kapcsolata, a cselekménynek indítóoka sem lehetett.

[15] Kifejtette, hogy álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokból nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a terhelt a halálos eredmény bekövetkezését kívánta, vagy abba belenyugodva cselekedett; az ítéletábra okszerűtlen mérlegeléssel jutott arra a következtetésre, hogy a terhelt az emberi élet kioltására irányuló szándékkal cselekedett. Álláspontja szerint a terhelt cselekménye testi sértésre irányult a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, ezért az elsőfokú bíróság cselekményi minősítése helyes, ugyanakkor az irányadó középértéktől súlyosabb büntetés kiszabása ezáltal törvénysértő, ezért a büntetés enyhébb mértékben való megállapítására tett indítványt.

[16] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.499/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozatok hatályában fenntartására tett indítványt.

[17] Indokolása szerint a terhelt magatartása bár egyszeri erő kifejtéssel járó volt, a terhelt kirívóan durva módon, a legszerűlekenyebb testtájékon, a fejen hajtotta végre támadását, amikor azt igen közel a betonjárdához megtaposta, mely során nagy erőt alkalmazott. A sértett életét valójában csak a gyorsan érkező orvosi segítség mentette meg. Az ilyen cselekmény minden további közreható ok nélkül alkalmas lehet a halálos eredmény előidézésére, és ennek a terhelt számára is nyilvánvalónak kellett lennie, mely

következmények iránt a terhelt közömbös maradt. Mindezek alapján a másodfokú bíróság törvényesen vont következtetést a terhelt eshetőleges ölési szándékára, ehhez képest a terhelt cselekményét törvényesen minősítette emberölés bűntette kísérletének.

[18] 3. A terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára tett írásbeli észrevételében fenntartva az indítványában foglaltakat azt kívánta hangsúlyozni, hogy álláspontja szerint a tényállásból és az értékelendő tárgyi és alanyi tényezőkből kizárólag arra lehet következtetni, hogy a terhelt szándéka súlyos testi sértés okozására irányulhatott. Ismételten utalt rá, hogy a terheltet a sértett viselkedése zavarta, magatartásával a célja az volt, hogy a sértettet a helyről eltávolítsa, és a visszajutásban megakadályozza, nem pedig az, hogy az életét elvegye. A sértett eszméletvesztésétől maga is megrémült és próbált rajta segíteni, erre tekintettel a bűncselekmény helyes minősítése esetén a büntetés enyhítése indokolt.

[19] 4. A Legfőbb Ügyészség átiratára a terhelt írásbeli észrevételt tett, amelyben a felülvizsgálati indítvánnyal egyezően a terhére rótt bűncselekmény minősítését kifogásolta. Elismerte, hogy a sértettnek a sérülést ő okozta, azonban vitatta, hogy bármikor is a sértett halálát kívánta volna. Kifejtette, hogy papucsban, egy egyszerű rúgás történt a részéről, amelyre a sértett – egyébiránt senki által nem vizsgált – viselkedése vezetett. Utalt rá, hogy a cselekmény után a helyszínen maradt, segíteni próbált, és segítségét a sértettnek is felajánlotta; mindez pedig kizárja a terhére rótt súlyos bűncselekmény szándékos elkövetését. Álláspontja szerint a másodfokon eljáró bíróság a sértett és a tanúk vallomásainak téves értékelésével jutott oda, hogy a spontán, kifejezetten testi sértésre irányulóan elkövetett cselekményét emberölés kísérletének minősítette. Mindezek alapján a felülvizsgálati indítvány „nyilvános tanácsulésen” való elbírálását indítványozta.

[20] **III.** A terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[21] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja és kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe.

[22] A Be. 648. §-a – amelyre hivatkozással a terhelt védője a felülvizsgálat törvényi okát megjelölte – nem a felülvizsgálat okait sorolja fel, hanem csupán azokat rendszerezi.

[23] A Be. 649. § (1) és (2) bekezdése sorolja fel kimerítően a felülvizsgálati okokat, amelyek köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[24] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja lehetővé teszi a felülvizsgálatot, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével törvénysértő büntetést szabtak ki.

[25] Az indítvány érvelése szerint a terhelt terhére másodfokon megállapított bűncselekménynél az elsőfokú bíróság által megállapított, enyhébben minősülő bűncselekmény megállapításának van helye, így emiatt a kiszabott büntetés is törvénysértő. Ez pedig a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati oknak felel meg.

[26] A védői kifogások tehát ekként felülvizsgálati okot alapoznak meg, amiket azonban a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével kell elbírálni.

[27] A felülvizsgálati eljárásban ugyanis a tényálláshoz kötöttség megkerülhetetlen szabály. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]; a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány

elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés].

[28] 2. A terhelt védője érvelésével szemben az eljáró bíróságok törvényesen minősítették a cselekményt emberölés bűntette kísérletének.

[29] A Btk. 160. § (1) bekezdése szerint, aki mást megöl, bűntettet követ el.

[30] A Btk. 10. § (1) bekezdése szerint kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

[31] Az emberölés nyitott törvényi tényállás, megállapításához az alanyi oldal hiánytalan megvalósulása, az elkövetői magatartás és az eredmény között okozati összefüggés fennállása szükséges. Befejezett a bűncselekmény a sértett halálának bekövetkezésével, ugyanakkor kísérlet valósul meg, ha a szándékos ölési magatartást az elkövető megkezdte, de nem fejezte be, illetve, ha a sértett halála egyéb okból elmaradt.

[32] Az emberölés kísérletének három fogalmi eleme: az elkövetési magatartás szándékos volta, a véghezvitel megkezdése és az eredmény bekövetkezésének hiánya. Az emberölés kísérletének megvalósulása szempontjából az ölési szándék egyenes vagy eshetőleges jellege közömbös. A szándékos elkövetés mindkét formájánál ugyanis a tudati elem – a magatartás következményeinek előre látása – azonos, amely megjelenhet akár a következmény beállása elkerülhetetlenségének vagy akár valószínűségének, illetőleg a lehetőségének felismerésében is.

[33] Amennyiben az ölésre irányuló szándék fennáll, a kísérlet megállapításának objektív kritériumok alapján kell történnie. Ha ugyanis az ölési szándékkal véghezvitt magatartás az emberi életet oly módon veszélyezteti, amelynek eredményeként a halálos eredmény reálisan bekövetkezhetséges, az emberölés kísérlete megállapításának van helye.

[34] Felülvizsgálatban a felülbírálatnak egyaránt tárgya a tényállásszerűség és a bűnösség kérdése.

[35] A tényállásszerűség az úgynevezett tárgyi okozatosság, a bűnösség pedig az úgynevezett alanyi okozatosság. A kettő együtt adja ki, hogy az elkövető tehet arról, amit a terheltre róttak, amivel vádolják, mert van olyan külvilágbeli magatartása (viselkedése), ami a büntetőtörvényi tényállás szerint elkövetői magatartás (mint szükséges ismerv a tárgyi oldalon); és mert tehet az ilyen magatartás tanúsításáról. Ez utóbbi az anyagi jogi bűnösség elengedhetetlen alapja, ami az alany tudati/gondolati világával függ össze (és mint ilyen, szükséges ismerv az alanyi oldalon). A bűncselekmény hiánya pedig ezek hiányát jelenti (Bfv.III.407/2021/8.).

[36] Az indítvány valójában a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét vitatja. Ennek kapcsán a Kúria rámutat a következőkre.

[37] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az úgynevezett alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége, és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[38] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, és mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, és a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.

[39] A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már

jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tény és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, és ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van (Bfv.III.407/2021/8.). Jelen ügyben pedig ez a helyzet.

[40] Az irányadó jogerős tényállás egyértelműen rögzíti, hogy az ittas állapotban lévő terhelt a sértett baráti jellegű üdvözlésére többször agresszívan reagált, majd „Köszöködsz?” kijelentéseket téve a sértett felé fordult, azt pólójánál megragadva kirángatta a söröző elé, hanyatt lökte, ezt követően a földön elterült, de felülni próbáló, fejét ekkor felemelő sértettet nagy erővel fejbe talpalta, amelytől a sértett feje a betonozott járdának ütődött.

[41] A 3/2013. BJE jogegységi határozat I.1. pontja leszögezi, hogy az emberölés büntette kísérletének az életveszélyt okozó testi sértéstől való elhatárolása az elkövetőnek a cselekmény véghezvitele időpontjában fennálló konkrét tudattartalma alapján történhet. Az elkövetés időpontjában fennálló tudati állapot tisztázásánál, így annak megítélésénél, hogy az elkövető szándéka ölésre, avagy testi sértésre, illetőleg egészségsértésre irányult-e: jelentős mértékben a külvilágban megnyilvánult és ennél fogva megismerhető tények elemzésének van jelentősége.

[42] A 3/2013. BJE jogegységi határozat I.2. pontja példálózó jellegű felsorolást ad arra, hogy az emberölésre, illetőleg a testi sértésre irányuló szándék megállapításánál az elkövetéskori tudattartalomra milyen tárgyi (objektív) és alanyi (szubjektív) tényezőkből lehet következtetni. A tárgyi tényezők körében az elkövetés eszközeivel, az elkövetés körülményeivel és módjával, a sérülés helyével és jellegével, az elkövető kijelentéseivel, az elkövetés utáni magatartásaival és kijelentéseivel [A] pont]; az alanyi tényezők körében az elkövető személyi tulajdonságaival, a cselekményt kiváltó indítókkal (motívum), a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat feltárásával, a sértetthez fűződő viszonyával és egyéb alanyi mozzanatokkal [B] pont] kell tüzetesen elszámolni.

[43] A terhelt védője az alapügyben eljáró bíróságoktól eltérően értékelte a testi épség és az élet elleni támadás elhatárolásának tárgyi és alanyi tényezőit, figyelmen kívül hagyva azt, hogy az alanyi tényezők körében rögzítetteknek jelentősége akkor van, ha a tárgyi tényezők ennek nyilvánvalóan nem mondanak ellent.

[44] Az irányadó tényállás szerint a bántalmazó magatartás egyetlen nagy erejű, kifejezetten taposó mozdulatból állt, amely a rángatástól földre zuhant, majd onnan felülni próbáló, ezért a fejét megemelő sértettet a fején ért. Mindez jól látható és észlelhető környezetben, az utcán betonozott járda mellett úgy történt, hogy a talpalás után a sértett feje a betonjárdának ütődött.

[45] A Kúria osztotta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy a terhelt az erőszak egyik leghatékonyabb módját választotta akkor, amikor a sértettet megtaposta.

[46] Az elkövetési magatartás – az irányadó tényállás alapján – a taposás, a testi bántalmazás egyik legdurvább módszere, és amellyel jelentős erő fejthető ki. A taposás ölési szándékra utalhat.

[47] Lényeges, hogy a taposás mely testtájakra irányult és ért. A jelen helyzetben pedig a sértett legsérülékenyebb, védtelen fejét érte a nagy erejű, célzott bántalmazás, közel a betonjárdához, amelyhez a sértett feje a talpalás következtében be is ütődött. A sértett életét pedig csak a gyorsan érkező, szakszerű orvosi ellátás mentette meg.

[48] Az emberölés büntettének megállapításához nem szükséges a bántalmazást megelőző ölési szándék megléte, azaz a sértett megölésének előzetes elhatározása. A cselekmény végrehajtása során kialakuló rögtönös szándék ugyanúgy megalapozza az élet elleni

bűncselekmény megállapítását, mint az előzetesen meglévő ölési szándék (Bfv.III.1.002/2017/8.).

[49] A cselekmény végrehajtása során kialakult rögtönös, eshetőleges ölési szándék megállapítására az irányadó tényállásban írt elkövetési körülmények kétségtől alapot adnak.

[50] Ilyenek az irányadó tényállás alapján, hogy a terhelt az ittas, védtelen és ellenállást semmilyen módon nem tanúsító sértettre támadt rá, továbbá, hogy a földre került és onnan felemelkedni próbáló, valójában kiszolgáltatott helyzetben lévő sértettet a legsérülékenyebb testtájékán taposta meg.

[51] A tett (tevés) azonban mindig többet mond a szónál (beszédnél), miután a szó a tethoz képest többféle jelentéstartalmat hordozhat. A tett pedig mindig többet árul el tanúsítója szándékáról, mint a szó (Bfv.III.553/2017/8.).

[52] Jelen esetben a tett, vagyis az elkövetés és annak körülményei a terhelt tudattartalma tekintetében azt mutatják, hogy a cselekménye következményeként nem csupán a testi sértést fogta át; a terhelt ölési szándékára utaló kijelentésének hiányában, pusztán a tárgyi körülményekből is le lehet vonni azt a következtetést, hogy a terhelt tudatának át kellett fognia azt, hogy magatartása folytán a sértett halála bekövetkezhet. Az ilyen cselekmény ilyen környezetben ugyanis minden további közreható ok nélkül alkalmas lehet a halálos eredmény előidézésére, és ennek a terhelt számára is nyilvánvalónak kellett lennie. Magatartásának tudati vezéreltsége eshetőlegesen a sértett halálára, így az ölésre is kiterjedt, és annak eredménye iránt közömbös maradt.

[53] Az a tény, hogy a sértett a bántalmazása következtében életveszélyes sérüléseket szenvedett, nem jelenti azt, hogy a terhelt szándéka csak az életveszély okozására volt limitált, vagy még arra sem, hanem csak testi sértés okozására; azaz a sértett halálára már nem terjedt volna ki.

[54] Az irányadó tényállás azt is tartalmazza, hogy a terhelti bántalmazás következményeként a sértett életveszélyes állapotba került, magára hagyatott állapotában a szakszerű orvosi tevékenység elmaradása esetén halála bizonyossággal határos valószínűséggel bekövetkezett volna.

[55] Az elkövetési magatartás tehát a jelen esetben egyértelműen élet elleni volt, melynek oka közömbös, bár az nyilvánvalóan a terhelt indulatkezelési problémáiból fakadt. Az erős érzelmek, indulatok, harag vagy düh az emberi természet velejárója, azonban annak kifejezéséért, az abból vezérelt cselekvőségéért való felelősség büntetőjogi következményeket eredményezhet. A terhelt számára sem ismertelen azon személyiségvonása, amelynek közömbös kontrollálatlansága bűncselekmény elkövetésére vezet; ennek cáfolhatatlan igazolói – a bünygyi nyilvántartás alapján – azok garázda és testi épség elleni bűncselekmények, amelyek miatt a bűnfelelőssége – a jelen bűncselekmény elkövetését megelőzően hat esetben – korábban már jogerősen megállapítást nyert.

[56] Az eljáró bíróságok ekként helyesen minősítették a terhelt élet elleni cselekményét emberölés büntette kísérletének.

[57] 3. A terhelt cselekményének maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki; így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely mérlegelést nem tűző rendelkezésének megsértésével szabták ki. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható.

[58] Jelen esetben a jogerős ítélet 8 év szabadságvesztést szabott ki a terhelttel szemben, amely a bűncselekményre meghatározott öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztésben meghatározott büntetési tétel kereteit nem lépi túl. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme ezért nem vethető fel.

[59] Következésképpen, a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés tartamának mérséklésére nem kerülhet sor.

[60] 4. A Kúria a felülvizsgálati indítványról a terhelt által indítványozott eljárási formával szemben a Be. 660. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint, tanácsulésen döntött. Az indítvány a döntés meghozatalára „nyilvános tanácsulés” kitűzését kérte.

[61] Ebben a körben a Kúria elsőként arra utal, hogy a Be. a bírósági eljárás általános szabályai részében pontosan meghatározza a döntésre vezető eljárási formák típusait, ehhez képest a XC. Fejezet rögzíti a felülvizsgálati eljárásra vonatkozó speciális szabályokat. Ennek megfelelően a Be. 425. § (1) bekezdése alapján a bíróság tárgyalást tart, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást vesznek fel. A Be. 425. § (2) bekezdése szerint az e törvényben meghatározott esetekben a bíróság nyilvános ülést, ülést vagy tanácsulést tart. E kimerítő felsorolás a „nyilvános tanácsulés” eljárási formát nem ismeri.

[62] A felülvizsgálati indítványról való döntés meghozatalának főszabály szerinti eljárási formája a tanácsulés és a törvényben meghatározott esetekben van helye nyilvános ülés kitűzésének [Be. 655. § (1) bekezdés és Be. 660. § (1) és (2) bekezdés]. A Be. 660. § (2) bekezdésben meghatározott, a tanácsulésen való eljárás alóli kivételes eset, amikor a Kúria a felülvizsgálati indítványról nyilvános ülésen határoz. Erre egyfelől akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére terjesztették elő, és a terhelt vagy a védő a felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül a nyilvános ülést indítványozza; ebben az esetben nyilvános ülést tűz ki. Nyilvános ülésen bírálendő el a felülvizsgálati indítvány – irányától függetlenül – akkor is, ha az ügyben a tanács elnöke egyéb okból nyilvános ülés megtartását tartja szükségesnek; ez azonban a tanács elnökének mérlegelésére bízott, az ügyészség, illetve a terhelt vagy a védő nem kényszerítheti ki.

[63] A jelen ügyben a felülvizsgálati indítvány a terhelt javára szól, ekként a Be. 660. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott, az indítvány nyilvános ülésen való elbírálása kötelező törvényi esete nem áll fenn. A tanács elnökének mérlegelési jogköre pedig az indítványban foglaltakhoz nem kötött. Miután a felülvizsgálati eljárás jogkérdések – és nem ténykérdések – elbírálására hivatott és a felülvizsgálati indítvány az előterjesztő valamennyi jogkérdést érintő problémája kifejtésére alkalmas eszköz, a felülvizsgálat indítványról való döntés főszabály szerinti eljárási formájától való eltérés nem volt indokolt.

[64] A Kúria – miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerint eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[65] IV. A végzés ellen a Be. 6. § (4) bekezdése alapján nincs helye fellebbezésnek; felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[66] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételtén vagy más jogosult által azonos tartalommal előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. február 16.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró